

Marina Cvetajeva

NOVOGODIŠNJE

Srećna ti Nova – nov svet – i kraj – pod novim krovom!
 I prvo pismo tebi na novom
 – Nesporazum je da je na rodnom –
 (Rodnom-plodnom) mestu zvučnom, mestu zvonkom,
 Kao Eolova kula prazna i strašna.
 Prvo pismo tebi iz jučerašnje,
 Gde ću bez tebe da zgasnem,
 Domovine, sad već nejasne
 Zvezde... Zakon odlaska i odbijanja,
 Po kojem za srce više prijanja
 Nebila i neviđena, neznana.
 Da pričam kako sam za tvoju saznala?
 Ne zemljotres, ne lavina snežna.
 Čovek je ušao – bilo koji – (nežno
 Voljeni – Ti). Najbolnije od zbitija svih.
 U Novosti i Danu. – Članak il stih?
 Gde? – U planini. (Prozor u granju jele.
 Čaršav.) – Zar ne vidite novine, je l' te?
 Članak, dakle? – Ne. – Al... Poštedite me truda.
 Glasno: Teško je. Unutra: Nisam Juda.
 U sanatorijumu. (Raj iznajmljen.)
 Dan? – Juče, prekjuče. – Pamćenje izdaje.
 Bićete u Alkazaru? – Ne prolazim tuda.
 Glasno: Porodica. Unutra: sve sam, al ne Juda.

Srećna ti Nova! (Rodilo se sutra!) –
 Da kažem šta rekoš saznajući jutros da...
 Pssst... Po navici, eto – omaklo mi se.
 Život i smrt davno već stavljam u navodnice,
 Zna se da su to fraze sročene vešto.
 Nisam ništa učinila, ali se nešto
 Učinilo, bez senke i odjeka, lako –
 Delotvorno!

A sad: – Kako si putovao? Kako
 Se kidalo srce i kako to da
 Nije se iskidalo? Ko što na kasačima iz Orla,
 Koji i orlovima, *reka*o si, prednjače,
 Ponestao ti je dah – ili jače?

Slade? Nigde visine, nigde spusta.
Leteo je na orlovima Rusa –
Ko. Krvnu vezu imao s drugim svetom:
U Rusiji si bio – onaj svet na ovom, prokletom,
Video si. Bekstvo udešeno vešto!
Život i smrt izgovaram sa smeškom
Skrivenim – svojim ćeš ga dotaći potom!
Život i smrt izgovaram sa fusnotom,
Zvezdicom (noć kojoj se nadam uopšte:
Mesto moždane polulopte –
Zvezdana!)

Da ne zaboravim, prijatelju, ovo
Što sledi: ako je slovo
Rusko zamenjeno nemačkim – to se može –
To nije zato što će danas, tobože,
Sve biti primljeno, što će mrtav (nišči) pojesti sve –
Ne trepnuvši! – već zato što *onaj svet*,
Naš – trinaesti, u Novodevičjem, nagonski
Sam shvatila: nije bez-, već – sve-jezički.

Tako i pitam, ne bez tuge snažne:
Ne pitaš više kako se ruski kaže
Nest? Ta jedina što sva gnezda
Pokriva rima: zvezda.

Udaljujem se? Al nema takve stvari
Koja od tebe može da udalji.
Svaka pomisao, svaki, Du Lieber,
Slog u tebe vodi – ma o čemu tu lire
Govorile (od ruskog nemački ako
Mi je bliži, anđeoski mi je bliži!) – kako
Nema mesta gde tebe nije, no ipak ima (greše):
Grob. Sve je kako ne beše i sve je ko što beše,
A o meni baš ništa – zar ne?! –
Okruženje, samoosećanje, o, Rajnere?
Uporno, sveneizostavno naselje –
Prvo viđenje vasseljene
(Podrazumeva se: i pesnika zanetog
U njoj) i poslednje planete,
samo jednom i date tebi – u celini, celom!
Ne pesnika s prahom, duha s telom
(Odvojiti ih znači uvredu, neistinu)
Već tebe s tobom, tebe s istim u
Tebi. – Biti Zevsov ne znači biti polubog

I od Kastora bolji – tebe s tobom-Poluksom,
Mermera-tebe s tobom-travkom,
Ne rastankom i ne sastankom –
Već suočenjem: sastanak i rastanak, u lúku,
Odjednom.

Sopstvenu ruku

Kako si gledao (trag – na njoj – mastila)
Sa svoje od toliko i toliko (koliko?) milja
Beskrajne jer bespočelne i stalne
Visine, nad razinom kristalnom
Sredozemnog – i ostalih jezera slitih.
Sve je kako ne beše i kako će biti
I sa mnom posle kraja predgrađa i mesta.
Sve je kako ne beše i sve je kako već jeste.
Zar je onome ko je pisao do nedelje
Silno još do ičega! – i gde još gledati nevolje,
Nalaktivši se na rub lože, na lakat,
Sa ovog – ako ne na onaj, sa onoga pak
Ako ne na mnogopaćenički ovaj, naših strana.
U Belviju stanujem. Gradić od grana
I gnezda. Izmenih pogled s vodičem; pogledam:
Belvi. Zatvor sa divnim pogledom
Na Pariz – dvorac himere galske –
Na Pariz – i na malo dalje, bar se...
Nalaktivši se na purpurni rub,
Kako ti »mora biti« smešan (kome) taj stub,
(I meni) *moraju* to biti, s visina bezmernih,
Naši Belviji i Belvederi!
Prebacujem se. Pojedinačnost. Hitnja. Mašta.
Nova godina na vratima. S kim ću i za šta
Da se kucnem preko stola? Čime? Mesto pene – vate
Pramen. Zašto? Evo i otkucava – šta ću ja tu, brate?
Šta da radim u ovogodišnjoj noći šumnoj
S tom unutrašnjom rimom: Rajner je umro.
Ako si ti, ako se takvo oko ugasilo, smračilo,
Znači život nije život, smrt nije smrt. Znači
Smračuje se: shvatiću kad se sretnemo – uspeće? –
Nema ni života, ni smrti – već nešto treće,
Novo. I iza njega (slamom bezgrešnom
Zastrvši sedmom – dvadeset šestom
Odlazećem – kakva mi sreća pesmu zapečati:
Tobom završiti, tobom započeti!)
Preko stola, neuhvatljivog okom ucveljenim,
Kucnuću se s tobom kucnjem tihim

Stakla o staklo? – Ne, ne onim u kafanskom dimu:

Ja o ti, što sliveni daju rimu:

Treće.

Vidim preko stola: krst tvoj sja pa nesta.

Koliko je mēstā – izvan grada, i mesta

Za gradom! I kome to maše

Ako ne nama – žbun? Mēstā – upravo naših

I ničijih više! Sve lišće! Sva četina što stoji!

Mesta tvojih sa mnom (i sa tobom tvojih).

(Koliko bi i koliko moglo

Da se govori?) Koliko mēstā! Meseca koliko mnogo!

A nedelja! A kišnih predgrađa

Bez ljudi! A jutara! A zajedno sveg beznađa

Što slavuji još ni počeli nisu!

Sigurno loše vidim, jer sam u klisuri.

Ti sigurno vidiš bolje jer si se više uspeo:

Baš ništa između nas nije ispalo, uspelo.

Toliko, tako često i tako prosto.

Ništa, toliko po meri i prostoru

Našem – da ni prebrojavati ne вреди.

Ništa drugo; – ne čekaj onog što iz reda

Izlazi (nije u pravu što ispada

Iz takta!) – a u koji bi, i kako bi, sada,

U red ulazeći?

Prijev večni:

Baš ništa na nešto nečim

Bilo šta – bar izdaleka – bar sen seni!

Ništa što: čas taj, i dan taj sneni,

Dom taj – čak osuđeniku na smrt što u okovima usta

Sećanjem je poklonjeno: ta usta!

Ili smo se suviše razumeli u sredstva?

Od svega *toga* jedan je samo *svet* taj

Naš bio, kao što smo mi sami samo odsev,

Nâs, - u zamenu za sve to – sav *onaj* svet!

Srećno ti najneizrađenije predgrađe –

Srećno ti novo mesto, Rajnere, nov svet, Rajnere!

Srećan ti dokaza krajnji rt, pronađen –

Srećno ti novo oko, Rajnere, nov sluh, Rajnere!

Sve ti je prepreka

Bilo: strast i drug.

Srećan ti nov zvuk novog Odjeka!

Srećan ti novi odjek, novi Zvuk!

Koliko puta na gimnazijskoj stolici:
Kakve su ono planine? Kakve rečice?
Lepi su krajolici bez turističkih krda?
Nisam se prevarila, Rajnere – raj je sav od brda,
Olujan? Ne onaj iz udovičijih tuga, ne taj-
Ta nije samo jedan raj, nad njim drugi raj
Je? U terasama? Sudeći po Tatrama –
Raj ne može da amfiteatar
Ne bude. (A zavesa nad kim je spuštена...)
Nisam se prevarila, Rajnere, Bog je natušten
Baobab *što raste*? Ne, Zlatni Luj nije –
Jedini Bog? Nad njim drugi je
Bog?

Kako se piše na novom mestu?

Uostalom: gde ti *jesi* – i stih *jeste* tu:
Sam i jesi stih! Kako se piše u tom žiću laku
Bez stola za lakat, bez čela za šaku
(Pest).

Poruku uobičajenim šiframa!
Rajnere, raduješ li se novim rimama?
Jer, previlno tumačeći reči iz
Rima i *rimu* – šta je drugo ona do ceo niz
Novih rima – Smrt?

Nema se kud: jezik je izučен.

Ceo je niz značenja i sazvučja izvučen
Novih.

Do viđenja! Do poznanstva!
Videćemo se? – Ne znam, al' spojićemo se.
Sa meni najnepoznatijom zemljom i predelom –
S celim morem, Rajnere, sa mnome celom!

Da se ne mimoidemo – obavesti me ranije.
Srećan ti novi nagoveštaj zvuka, Rajnere!

Na nebu lestvice, po njima s Darovima...
Srećno ti novo rukopoloženje, Rajnere!

Da se ne razliju držim dlanovima –
Iznad Rone i iznad Rarogne,
Iznad očitog i potpunog rastanka i tuge –
Rajneru – Mariji – Rilkeu – u ruke.

(Sa ruskog preveo **Danilo Kiš**)